

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Факультет історії та права

Кафедра державно-правових дисциплін та адміністративного права

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ

СИЛАБУС

2020 – 2021 навчальний рік

Силабус з **Методики викладання юридичних дисциплін у вищій школі** розроблений відповідно до освітньо-наукової програми «Право» підготовки фахівця освітньо-наукового рівня та згідно з навчальним і робочим навчальними планами.

Силабус розглянутий на засіданні кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права.

Протокол від «31» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

(Є.Ю. Соболь)
(ініціали та прізвище)

Розробник: Рябовол Лілія Тарасівна,
доктор педагогічних, професор,
професор кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права

Ел. адреса: lryabovol8@gmail.com

Контактний телефон: 066 29 25 487

Графік консультацій: вівторок о 12.40

1. Опис навчальної дисципліни

Назва дисципліни:	Методика викладання юридичних дисциплін у вищій школі
Код навчальної дисципліни за ОНП:	ОК 6
Спеціальність:	081 Право
Освітньо-наукова програма:	Право
Рівень вищої освіти:	Освітньо-науковий
Форма навчання:	Денна
Курс:	2-й
Семестр:	3-й
Тип дисципліни	Обов'язкова
Кількість кредитів	3
Блоків (модулів)	3
Загальна кількість годин	90
Тижневих годин для денної форми навчання	2
Лекції	14 год.
Практичні, семінарські	14 год.
Самостійна робота	62
Індивідуальне науково-дослідне завдання (есе, аналітичний звіт, тези тощо)	-
Вид підсумкового контролю:	Екзамен
Сторінка дисципліни на сайті університету	
Зв'язок з іншими дисциплінами.	«ІКТ в освіті», «Аспірантська практика», «Сучасні концепції і доктрини адміністративного права»

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є засвоєння аспірантами знань про організацію процесу навчання юридичних дисциплін у вищій школі, розвиток у них професійно-методичної компетентності викладача юридичних дисциплін.

Завданнями навчальної дисципліни є:

1) засвоєння аспірантами знань про:

- нормативно-правові основи організації освітнього процесу у закладах вищої освіти;
- теоретичні основи навчання юридичних дисциплін;
- особливості пізнання та засвоєння змісту вищої юридичної освіти, схему управління, у тому числі стимулювання та мотивації, пізнавальної діяльності здобувачів вищої юридичної освіти;
- методичні основи навчання юридичних дисциплін;
- особливості організації навчання юридичних дисциплін на засадах студентоцентрованого, компетентнісного, діяльнісного, аксіологічного підходів;

2) формування в аспірантів умінь:

- визначати мету і завдання викладання юридичної дисципліни, розділу, теми (заняття);
- забезпечувати науково обґрунтований характер змісту вищої юридичної освіти, упроваджувати в навчальний процес новітні досягнення юридичної науки; здійснювати пошук необхідної наукової, навчальної та методичної літератури;
- планувати навчальний процес, розробляти навчально-методичне забезпечення: навчально-методичні комплекси, програми навчальної дисципліни та робочі програми, тексти лекцій, методичні рекомендації до семінарських і практичних занять, самостійної роботи студентів;
- проектувати процес навчання, організовувати та проводити навчання юридичних дисциплін у різних формах: лекційні, семінарські, практичні заняття, консультації, колоквиуми, конференції тощо;
- організовувати самостійну роботу студентів та забезпечувати її науково-методичний супровід;
- застосовувати різноманітні, передусім інноваційні, методи і технології, впроваджувати кейс-метод, проблемне, проектне, інтерактивне навчання, інформаційно-комунікативні технології;
- сприяти розвитку критичного, аналітичного мислення студентів, їх вмінь аналізувати, систематизувати, узагальнювати, класифікувати, порівнювати, абстрагуватися на матеріалі юридичних дисциплін, брати участь в обговоренні актуальних проблем (дискусії);
- контролювати (моніторити) результати навчання юридичних дисциплін, застосовувати різні види та форми контролю;
- забезпечувати правове виховання студентів.

3. Компетентності та результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі спеціальні фахові компетентності (СК):

СК 2. Здатність виявляти актуальні проблеми у галузі адміністративного права та досліджувати/ розв'язувати їх з урахуванням сучасних адміністративно-правових концепцій і доктрин, розширювати і переоцінювати вже існуючі знання і професійну практику.

СК4. Здатність проводити аналіз та інтерпретувати наявні наукові результати з подальшим використанням для вирішення завдань наукового дослідження, у професійній діяльності.

СК5. Здатність використовувати набуті теоретичні знання про наукові теорії, концепції та доктрини, а також практичні уміння і навички при проведенні наукового дослідження, у професійній діяльності.

СК6. Здатність використовувати міжнародні та вітчизняні нормативно-правові акти, судову практику, прецедентну практику ЄСПЛ у процесі проведення наукового дослідження, у професійній діяльності.

СК8. Здатність дотримуватися вимог академічної та професійної доброчесності.

СК 9. Здатність комунікувати з питань, що складають сферу наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.

СК11. Здатність організовувати/забезпечувати викладання юридичних дисциплін у закладах вищої освіти.

Студент повинен продемонструвати наступні програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Знати актуальні концепції і доктринальні положення адміністративного права, адміністративно-деліктного права, засади діяльності органів публічної влади, публічного адміністрування.

ПРН 5. Поглиблювати й переоцінювати вже існуючі знання і професійну практику, інтерпретувати ці знання у контексті досліджуваної проблеми та репрезентувати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 7. Проводити аналіз нормативно-правових актів, надавати рекомендації щодо їх удосконалення, розробляти проекти нормативно-правових актів при проведенні наукового дослідження, у професійній діяльності.

ПРН 8. Збирати інформацію з різних джерел, проводити її критичний аналіз та відбирати матеріали, необхідні для виконання завдань дослідження, професійної діяльності.

ПРН 9. Використовувати сучасні програмні продукти у сфері правничих технологій, інтегровані бази даних у галузі права.

ПРН 12. Знати та доцільно/професійно використовувати категоріально-понятійний апарат сучасної юридичної науки.

ПРН 13. Брати участь у науковій дискусії, використовувати глибокі знання про предмет дослідження, а також міждисциплінарні знання, для належного обґрунтування й переконливого аргументування власної наукової позиції.

ПРН 14. Організувати викладання юридичних дисциплін у різних формах – проводити лекційні, семінарські/практичні заняття, консультації.

ПРН 15. Використовувати методи проблемного навчання, інтерактивні, проектні, інформаційно-комунікативні технології для ефективної організації викладання юридичних дисциплін у закладах вищої освіти.

ПРН 16. Застосовувати різні/доцільні форми й методи контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з юридичних дисциплін (усне опитування, тестування, контрольні роботи, есе тощо).

ПРН 17. Критично оцінювати особисті досягнення у науковій, професійній, педагогічній діяльності, рефлексувати та використовувати відповідні результати для подальшого самовдосконалення й розвитку.

ПРН 19. Виконувати вимоги академічної та професійної доброчесності.

4. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план

Тиж./ дата/ год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)	Самостійна робота, завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тиж. 1. 01.09- 04.09 2 акад. год.	Тема 1. «Методика викладання юридичних дисциплін у вищій школі» як наука і навчальна дисципліна	Лекція		1	
	Тема 3. Генеза вищої юридичної освіти в Україні		1) Політико-ідеологічні, нормативно-правові і теоретико-методичні передумови формування сучасної системи вищої юридичної освіти. Розвиток вищої юридичної освіти в Україні у XVIII-XIX ст. 2) Етапи розвитку вищої юридичної освіти у ХХ ст. Основні тенденції її розвитку в Україні у 1924-1991 рр.: надмірна ідеологізація і політизація; панування державоцентричного та законознавчого підходів.	1	До 11.09

			3) Сучасний період становлення системи вищої юридичної освіти. Проблеми та перспективи розвитку вищої юридичної освіти в Україні. <i>4 год.</i>		
Тиж. 2. 07.09- 11.09 2 акад. год.	Тема 2. Система вищої юридичної освіти та система навчання юридичних дисциплін у вищій школі	Лекція	Зовнішні чинники системи вищої юридичної освіти: - соціально-економічний, соціокультурний, - науковий, - політико-правовий, - освітньо-педагогічний, - історичний, - євроінтеграційний. <i>2 год.</i>	1	До 18.09
Тиж. 3 14.09- 18.09 2 акад. год.	Тема 2. 1) Система вищої юридичної освіти. Нормативне регулювання. Суб'єкти вищої юридичної освіти. 2) Система викладання юридичних дисциплін у вищій школі.	Семінарське заняття		1	
	Тема 13. Позааудиторна навчально-виховна робота як складник вищої юридичної освіти		1) Позааудиторна навчально-виховна робота з правознавства у вищій школі: поняття, мета, завдання, принципи, особливості, роль та значення у підготовці правника. 2) Науковий гурток, проблемна група як форми позааудиторної навчально-виховної роботи: мета, зміст, методи, результати. 3) Участь студентів-правників у роботі Юридичної клініки закладу вищої освіти. <i>4 год.</i>	1	До 25.09
Тиж. 4. 21.09- 25.09 2 акад.	Тема 4. Науково-педагогічна діяльність викладача юридичних дисциплін у вищій школі	Семінарське заняття	1) Види діяльності викладача юридичних дисциплін у вищій школі: наукова, навчально-методична, організаційна. 2) Планування і нормування праці викладача у	1	До 02.10

год.	1) Професійна компетентність викладача юридичних дисциплін у вищій школі. Професіограма сучасного викладача юридичних дисциплін як сукупність вимог до знань, умінь, навичок, цінностей і ставлень. 2) Регулювання і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Графік освітнього процесу. Навчальний план. Робочий навчальний план. Програма навчальної дисципліни. Робоча програма дисципліни. Навчально-методичний комплекс курсу (НМК). Навчальна та методична література.		вищій школі. 2 год.		
Тиж. 5. 28.09- 02.10 2 акад. год.	Тема 5. Мета і завдання вищої юридичної освіти	Лекція	Поняття та структура професійної компетентності правника. 2 год.	1	До 02.10
	Тема 13. Позааудиторна навчально-виховна робота як складник вищої юридичної освіти		4) Дидактичні ігри, диспути, правовий ринг, дебати як форми позааудиторної роботи. 2 год.	1	До 09.10
Тиж. 6. 05.10- 09.10 2 акад. год.	Тема 6. Зміст вищої юридичної освіти як сукупність юридичних навчальних дисциплін/курсів	Лекція	1) Навчальна дисципліна як форма відображення та засіб розкриття змісту вищої юридичної освіти. 2) Обов'язкові та вибіркові юридичні дисципліни як елементи навчального плану підготовки юриста. 3) Загальна характеристика змісту основних юридичних дисциплін, які вивчаються у вищій школі. 6 год.	1	До 16.10
Тиж. 7.	Тема 7. Зміст вищої юридичної	Семінарське	1) Теоретичний матеріал у змісті вищої юридичної	1	До 23.10

<p>12.10-16.10 2 акад. год.</p>	<p>освіти в структурно-функціональній площині</p> <p>1) Поняття змісту вищої юридичної освіти як сукупності таких компонентів, як: правове знання, способи діяльності за зразком та досвід їх здійснення, досвід творчої діяльності, досвід емоційно-ціннісного ставлення.</p> <p>2) Рівні опанування змісту вищої юридичної освіти: емпіричний і теоретичний.</p> <p>3) Засвоєння змісту вищої юридичної освіти на емпіричному рівні. Поняття та структура фактичного матеріалу, класифікація фактів у змісті юридичної освіти. Юридичні факти як особливий вид фактичного матеріалу.</p>	<p>заняття</p>	<p>освіти.</p> <p>2) Структура теоретичного компонента навчального правознавчого матеріалу: категорії правознавства, правові поняття, терміни, судження, умовиводи, концепції, теорії, закономірності, причинно-наслідкові зв'язки, тенденції.</p> <p>3) Поняття як основний елемент теоретичного компоненту змісту вищої юридичної освіти. Класифікація правових понять в юридичних курсах. Особливості категоріально-понятійного апарату юридичних дисциплін.</p> <p>6 год.</p>		
<p>Тиж. 8. 19.10-23.10 2 акад. год.</p>	<p>Тема 8. Засвоєння змісту юридичної освіти.</p> <p>Формування правових понять</p> <p>1) Загальна характеристика процесу засвоєння змісту юридичної освіти.</p> <p>2) Етапи процесу засвоєння змісту юридичної освіти (сприймання, осмислення та розуміння, узагальнення, закріплення, застосування на практиці) та їх характеристика.</p> <p>3) Основні етапи формування правових понять.</p>	<p>Лекція</p>	<p>1) Перший етап засвоєння змісту юридичної освіти. Сприймання як провідний пізнавальний процес на цьому етапі. Мета, зміст, методи, засоби та прийоми викладання на цьому етапі.</p> <p>2) Другий етап засвоєння змісту юридичної освіти. Осмислення, розуміння та узагальнення як провідні пізнавальні процеси на цьому етапі. Мета, зміст, методи, засоби та прийоми викладання на цьому етапі. Пояснення, роз'яснення, доведення, розмірковування, встановлення тенденцій, аналіз, синтез, порівняння, класифікація.</p> <p>3) Третій етап засвоєння змісту юридичної освіти. Систематизація, закріплення та застосування як провідні пізнавальні процеси на цьому етапі.</p>	<p>1</p>	<p>До 30.10</p>

			<p>Методи, засоби, прийоми, які забезпечують засвоєння, зокрема застосування, теоретичного матеріалу на третьому етапі.</p> <p><i>6 год.</i></p>		
<p>Тиж. 9. 26.10-30.10 2 акад. год.</p>	<p>Тема 9. Форми навчання юридичних дисциплін у вищій школі</p>	Лекція	<p>1) Самостійна робота як форма навчання юридичних дисциплін у вищій школі: поняття, значення, види. Специфіка організації самостійної роботи з джерелами права та іншими джерелами навчальної (наукової) інформації (підручниками, посібниками, словниками, довідниками, енциклопедіями, монографічною та ін. науковою літературою, Інтернет-ресурсом).</p> <p>2) Наукова (науково-дослідницька) робота студентів у процесі вивчення юридичних дисциплін у вищій школі: поняття та значення. Місце науково-дослідницької діяльності студентів у структурі їх самостійної роботи. Методично-дидактичний супровід наукової діяльності студентів.</p> <p>3) Консультація як форма навчання юридичних дисциплін: поняття, види.</p> <p>4) Студентська наукова конференція: поняття, види, значення в системі навчання юридичних дисциплін у вищій школі.</p> <p>5) Форми навчальної роботи студентів: види (індивідуальна, колективна, парна, групова) та методично-дидактичні умови організації.</p> <p><i>4 год.</i></p>	1	До 06.11
<p>Тиж. 10. 02.11-06.11 2 акад. год.</p>	<p>Тема 9. 1) Поняття та види форм навчання юридичних дисциплін у вищій школі. 2) Лекція як форма навчання юридичних дисциплін у вищій</p>	Семінарське заняття			

	<p>школі: поняття та класифікація. Структура лекції. Методично-дидактичні умови й особливості організації та проведення лекцій залежно від виду. Переваги й недоліки лекції як форми навчання. Підготовка викладача до лекції: поняття та значення. Етапи підготовки викладача до лекції: загальна (підготовка до викладання курсу) та конкретна (підготовка до конкретної лекції). Текст (план-конспект, структурно-логічна схема (СЛС)) лекції: вимоги до складання (розробки). Методика аналізу (самоаналізу) лекції.</p> <p>3) Семінарське заняття як форма навчання юридичних дисциплін у вищій школі: поняття, місце і роль у навчально-виховному процесі, функції, види. Обумовленість виду семінарського заняття метою, змістом навчального матеріалу та рівнем підготовки студентів. Методично-дидактичні умови й особливості його організації та проведення. Методика аналізу (самоаналізу) семінарського заняття. Практичне заняття як форма навчання юридичних дисциплін у вищій школі.</p>				
--	---	--	--	--	--

	Тема 14. Вивчення юридичних дисциплін у зарубіжних країнах.		Особливості організації вивчення юридичних дисциплін у США, Канаді та Великій Британії. <i>4 год.</i>	1	До 13.11
Тиж. 11. 09.11- 13.11 2 акад. год.	Тема 10. Методи і технології навчання юридичних дисциплін у вищій школі	Лекція	1) Словесні методи викладання юридичних дисциплін: поняття, види (пояснення, бесіда), методично-дидактичні умови використання. Робота з джерелами правової інформації як словесний метод навчання. Методичні прийоми роботи з джерелами правової інформації. Методика роботи з нормативно-правовими актами. 2) Наочність у навчанні юридичних дисциплін: поняття і види (безпосередня та опосередкована; споглядальна та дієва; натуральна, зображувальна (образно-опосередкована), схематична (умовно-графічна)). Спостереження як вид наочності. 3) Технологія використання внутрішньо-дисциплінарних та міждисциплінарних зв'язків. <i>4 год.</i>	1	До 20.11
Тиж. 12. 16.11- 20.11 2 акад. год.	Тема 10. 1) Методи навчання юридичних дисциплін: поняття та класифікація. 2) Проблемне навчання юридичних дисциплін у вищій школі: поняття та організація. Методика кейсів. Ігрові технології навчання: дидактична гра (рольова, ділова); ігрова ситуація; ігровий прийом. 3) Інтерактивні технології навчання. Дискусія: поняття, методика організації та проведення, види, переваги й недоліки.	Семінарське заняття		1	

	<p>4) Інформаційно-комунікативні технології навчання юридичних дисциплін.</p> <p>5) Технологія проектного навчання: поняття, види студентських проектів.</p>				
	Тема 14. Вивчення юридичних дисциплін у зарубіжних країнах.		Особливості організації вивчення юридичних дисциплін у Франції, ФРН. <i>4 год.</i>	1	До 27.11
Тиж. 13 23.11- 27.11 2 акад. год.	<p>Тема 11. Контроль навчальних досягнень студентів у процесі вивчення юридичних дисциплін у вищій школі</p> <p>1) Контроль навчальних досягнень студентів: поняття, сутність, значення. Перевірка, оцінювання та результати (оцінка й облік) як складники контролю. Принципи контролю: об'єктивність, систематичність, тематичність, дієвість, індивідуальність та диференційованість.</p> <p>2) Завдання та функції контролю навчальних досягнень студентів. Мета, суб'єкти, об'єкти контролю. Рівні та критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.</p> <p>3) Класифікація контролю. Види контролю залежно від місця (етапу) у процесі навчання: попередній, поточний, періодичний, підсумковий, заключний. Методично-</p>	Семінарське заняття	<p>1) Види контролю за способом: індивідуальний, фронтальний, парний, груповий. Види контролю за суб'єктом: зовнішній, взаємоконтроль, самоконтроль.</p> <p>2) Види контролю за способом передачі, відтворення інформації: усний, письмовий. Усне опитування: поняття, види (індивідуальне, фронтальне). Письмова форма контролю: поняття, види. Термінологічний диктант. Контрольні (тематичні) роботи.</p> <p>3) Тестування як технологія контролю навчальних досягнень студентів: переваги і недоліки, методично-дидактичні умови організації та проведення.</p> <p>4) Колоквіум як форма контролю. <i>6 год.</i></p>	1	До 04.12

	дидактичні умови організації та проведення різних видів контролю.				
Тиж. 14. 30.11- 04.12 2 акад. год.	Тема 12. Методика викладання окремих юридичних дисциплін/тем у вищій школі 1) Специфіка викладання публічно-правових дисциплін, зокрема «Конституційне право», «Адміністративне право». 2) Особливості формування правових понять. 3) Формування умінь працювати з текстами Конституції України, кодексів, інших законів, підзаконними нормативно-правовими актами. 4) Практичні заняття та/або практичні завдання, кейс-метод у процесі викладання цих дисциплін. 5) Реалізація міждисциплінарних зв'язків.	Семінарське заняття	1) Особливості викладання курсу «Теорія держави і права» як дисципліни переважно теоретичного характеру, зміст якої містить узагальнення найбільш високого рівня. «Теорія держави і права» як фундаментальна наука та навчальна дисципліна у системі юридичних наук та навчальних дисциплін. Поняття, предмет, цілі та завдання курсу. Правові категорії та поняття як основний елемент правового знання, що підлягає засвоєнню студентами у процесі вивчення дисципліни «Теорія держави і права». 2) Формування системи правових знань (правових понять) з курсу. Вироблення умінь використовувати юридичну термінологію шляхом участі у дискусіях та інших інтеракціях у межах змісту дисципліни. Особливості застосування різних методів і технологій у викладанні «Теорія держави і права». <i>6 год.</i>	1	До 11.12

5. Політика виставлення балів. Вимоги викладача.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного, підсумкового контролю (максимум 60 балів), яка сумується до кількості балів, які отримав аспірант на екзамені (максимум 40 балів).

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень аспіранта (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, а також контролю засвоєння матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання тощо.

Форми участі аспіранта у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань.

Критерії оцінювання	
Усних відповідей:	Письмових завдань:
<ul style="list-style-type: none">- повнота розкриття питання;- логіка викладання, культура мови;- емоційність та переконаність;- використання основної та додаткової літератури;- посилання на норми чинного законодавства;- логіка викладу, вміння аналізувати, робити висновки, узагальнювати, порівнювати;	<ul style="list-style-type: none">- повнота розкриття питання;- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;- акуратність оформлення письмової роботи.

Види робіт	Бали
Виступ семінарському занятті	до 5 балів
Доповнення до відповідей інших аспірантів на семінарському занятті	до 3-х балів
Контрольна робота з теми/питання	до 5 балів
Виконання завдання самостійної роботи (з урахуванням якості і повноти виконання)	до 5 балів

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять (лекційних, семінарських);
- активність аспіранта під час семінарських занять;
- своєчасне та якісне виконання усіх завдань, у тому числі завдань самостійної роботи.

Не допускається:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час занять, за винятком використання їх з навчальної метою з дозволу викладача;
- списування, плагіат.

Розподіл балів

які отримують аспіранти з навчальної дисципліни

«Методика викладання юридичних дисциплін у вищій школі»

Поточний контроль, самостійна робота			Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3		
T1 – T5	T6 – T11	T12 – T14	40	100
20	30	10		

T1, T2 ... T7 – теми розділів.

Студент, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин), а отже, не мав **поточних оцінок**, має право пройти поточний контроль під час консультацій.

6. Підсумковий контроль

З навчальної дисципліни «Методика викладання юридичних дисциплін у вищій школі» як форма підсумкового семестрового контролю передбачено екзамен, який проводиться в усній формі.

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно
0-34	F	незадовільно

Аспірантам, які повністю виконали робочу навчальну програм і набрали не менше 60 % від 100 балів, сумарний результат семестрового контролю в балах та оцінка за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та за шкалою ECTS заноситься у Відомість обліку успішності та залікову книжку/ індивідуальний план аспіранта.

Заповнена та оформлена відомість обліку успішності повертається у відділ аспірантури у визначений термін особисто викладачем.

У випадку отримання менше 60 % від 100 балів, тобто менше 60 балів (FX або F в ECTS) за результатами підсумкового семестрового контролю, аспірант обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

7. Література для вивчення дисципліни

Основна:

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2015-2025 рр. URL: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Андрусишин Б. І., Гуз А. М. Методика викладання правознавства у вищому навчальному закладі : посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. 2011. 241 с.
4. Бігун В. С. Юридична професія та освіта. Досвід США у порівняльній перспективі. Київ: Видавнича організація «Юстініан», 2006. 272 с.

5. Галай А. О. Основні навчальні компоненти юридичної клінічної освіти: шляхи впровадження клінічного спецкурсу та практики студентів у навчальний процес вищих навчальних закладів в Україні : навч. посіб. К.: КНТ, 2009. 96 с.
6. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / Н. М. Бібік, Л. С. Ващенко, О. І. Локшина [та ін.] ; під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : К.І.С., 2004. 112 с.
7. Лякішева А. В. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного напрямку студентам ВНЗ : навч.-метод. посіб. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 504 с.
8. Методика підготовки та проведення лекцій з правових дисциплін : [метод. рекомендації]; за ред. М. Моїсеєвої. К., 2010. 44 с.
9. Михайличенко О. В. Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі : навч. посіб. Суми : СумДПУ, 2009. 122 с.
10. Можайкіна О. С. Методичні основи викладання юридичних дисциплін у вищих навчальних закладах : Навчальний посібник. Луцьк: СПД Гадяк Ж. В., друкарня «Волиньполіграф»™, 2019. 174 с.
11. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. К., 2007. 144 с.
12. Стан юридичної освіти та науки в Україні. Київ, 2009-2010. 290 с.
13. Чужикова В. Г., Ковальчук Г. О. Методика викладання права. Кейси для юристів: [навч. посіб.]. К. : КНЕУ, 2011. 270 с.
14. Чужикова В. Г. Методика викладання права: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2009. 425 с.
15. Юридична дидактика: посібник із викладання права та юридичних дисциплін / В. С. Бігун, А. О. Галай, Н. М. Крестовська [та ін.] ; за ред. Р. О. Стефанчука. К. : СПД Осип'юк В. Д., 2009. 191 с.

Додаткова:

1. Буга Г. С., Буга В. В. Історичні витоки та сучасність юридичної науки та освіти в Україні. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. № 1 (62). С. 14-20.
2. Воронцова К. В. Стан дослідження розвитку вищої юридичної освіти незалежної України. *Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ*. Серія: Філологія. Педагогіка. Психологія. 2015. Вип. 31. С. 275-281.
3. Головка Н. І. Методика викладання правознавства: навч. посіб. К. : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2017. 202 с.
4. Гуменюк Т. І. Інтеграція основних тенденцій європейської юридичної освіти в Україні. *Право і суспільство*. 2018. № 3, ч. 2. С. 16–21.

5. Жебровська К. А. Особливості моделей юридичної освіти в США. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 5. С. 27-29.
6. Коршунова І. М. Формування свідомості студентів у системі юридичної освіти. *Право і суспільство*. 2015. № 6. С. 19-26.
7. Котикова О. М. Теоретико-методичні основи психолого-педагогічної підготовки майбутніх юристів : автореф. дис. ... докт. пед. наук : спец. 13.00.04. Житомир, 2012. 38 с.
8. Крупчан О. Д. До питання про якість юридичної освіти. *Правове регулювання економіки*. 2013. № 13. С. 48-52.
9. Мельник Р. Як покращити викладання адміністративного права. URL: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/6206/%D0>
10. Топчій О. В. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу у вищому юридичному навчальному закладі. *Військова освіта*. 2017. № 1. С. 173-182.
11. Топчій О. В. Суб'єкти методичного забезпечення освітнього процесу у вищих юридичних навчальних закладах (функціональний підхід). *Педагогічні науки: збірник наукових праць*. 2016. Вип. LXXI. Т.2, С.142- 147.
12. Радутний О. Е. Юридична освіта та сфера надання правових послуг в контексті штучного інтелекту. *Інформація і право*. 2019. № 2 (29). С. 40-54.
13. Рябовол Л. Т. Система вищої юридичної освіти в Україні. *Часопис Київського університету права*. 2016. № 2. С. 379-383.
14. Рябовол Л. Т. Мета і результат вищої юридичної освіти: кваліфікаційний та компетентнісний підходи. Збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми національного законодавства» (Кіровоград, 29 квітня 2016 р.); Вип. 51. Кіровоград, 2016. С. 174-177.
15. Рябовол Л. Т. Вища юридична освіта в Україні: необхідність упровадження компетентнісного підходу. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Європейська традиція в міжнародному праві: реалізація прав людини» (Братислава (Словацька Республіка), 6-7 травня 2016 р.). Братислава, 2016. С. 42-45.
16. Рябовол Л. Т. Зміст навчальної дисципліни «Конституційне право України»: вдосконалення у контексті входження вітчизняної вищої юридичної освіти в європейський освітній простір. *Europska veda (European science : Scientific journal)*. 2017. № 1. С. 52-56.
17. Рябовол Л. Т. Правова освіта населення України: системний підхід. *Наукові записки. Серія: Право*. 2017. Вип. 1. С. 49-55.

18. Рябовол Л. Т. Тестування загальної навчальної правничої компетентності (ТЗНПК): деякі дискусійні аспекти проблеми. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 2. С. 340-345.

19. Рябовол Л. Т. Компетентнісно орієнтована методика навчання юридичних дисциплін. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки*. 2018. № 8(322). Ч. 1. С. 127-136.

20. Рябовол Л. Т. Професійна правнича компетентність як сукупність компетентностей випускника правничої школи, закріплених у вітчизняному Стандарті юридичної освіти. «Сучасна освіта: доступність, якість, визнання»: збірник наукових праць міжнародної науково-методичної конференції (Краматорськ, 14-15 листопада 2018 р.). Краматорськ: ДДМА, 2018. С. 220-223.

21. Столярчук Л. Б. Професійна підготовка бакалаврів у галузі права в університетах Канади : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Львів, 2019. 367 с.

22. Хом'яченко С І., Хоцяновська Н. Ф., Часова Т. О. Удосконалення практичних навчальних занять з юридичних дисциплін шляхом впровадження квестових технологій. *Юридичний вісник*. 2018. № 3 (48). С. 2111-2116.

Інформаційні ресурси:

Аспірант України. URL: <http://www.aspirant.com.ua>.

Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <http://www.gutb/ u-t/org/>.

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua.

Національна парламентська бібліотека. URL: <http://www.uplu.kiev.ua/>.

Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького. URL: <http://www.ognb.odessa.ua>.

Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. URL: <http://korolenko/kharkov>.

<https://stud.com.ua>.